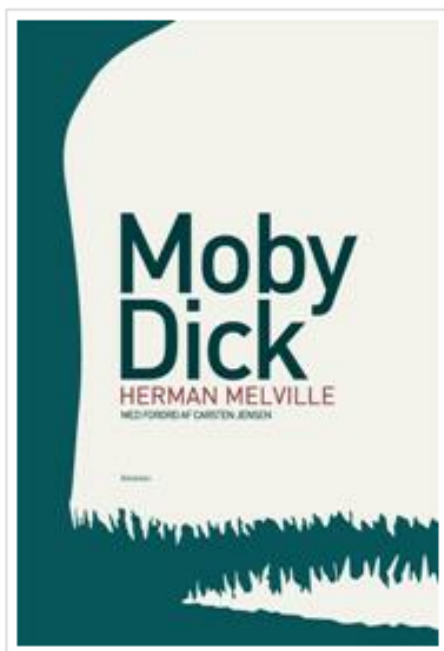

Søren Holst: PergaMent – en blog om bibelforskning og det der ligner:

Når mine studenter er ved at få en prop af det hebraiske alfabet, fortælle jeg dem af og til om én af mine yndlingstrykfejl: I indledningen til Herman Melvilles roman "Moby Dick" er der en lang liste over, hvad "hval" hedder på forskellige sprog, og hvad der er skrevet om hvaler i litteraturens klassikere fra Bibelen og fremefter. Allerførst kommer naturligvis det hebraiske ord.

Melville har tydeligvis tænkt sig, der skulle stå "tan"; Bibelen bruger bl.a. ordet "tanin" om et stort havdyr, fx i 1 Mosebog kap. 1, vers 21, og tilsyneladende har Melville ment, at "-in" var en

flertalsendelse, så at "hval" måtte hedde "tan". Det er nu en misforståelse, men pyt med dét.

Da hebraisk kun skrives med konsonanter, består ordet "tan" altså af to bogstaver. Bogstavet T har ca. facon som en døråbning, altså to lodrette streger med en overligger imellem, men med en krølle nederst på det venstre ben; desværre minder det temmelig meget om bogstavet for H og for CH (som i "nach" på tysk eller "Loch" på skotsk). Og bogstavet N skal i denne sammenhæng være en lodret streg med en lille knast foroven, men en typograf, der ikke selv læser hebraisk, får nemt blandet det sammen med tegnene for W, Z eller sågar J. Det lyder fjollet, men de ligner altså hinanden!

Der er altså i alt 12 måder at skrive ordet på, der overfladisk ser nogenlunde rigtige ud, men de 11 er skrupforkerte og giver ingen mening. Siden jeg blev opmærksom på problemet, har jeg med fryd slået stedet op, hver gang jeg i en antikvarboghandel e.l. så endnu en udgave af Moby Dick. Og det fantastiske er – som jeg plejer at opmuntre studenterne med – at jeg har mødt omtrent samtlige de 11 forkerte versioner, men indtil i formiddags, lørdag 22. oktober i det Herrens år 2011, er jeg ikke stødt på den rigtige.

Men i Flemming Chr. Nielsens nyoversættelse, som netop er udkommet, og som jeg så i Arnold Buscks boghandel her til formiddag, er den rigtig.

I øvrigt er det en pragtfuld roman, som hjerteligt kan anbefales, uanset hvordan de to hebraiske bogstaver er behandlet. Det er alt det, der står på de andre mange hundrede sider, der tæller.